

Openbaar Ministerie Parket Oost-Brabant,
t.a.v. De heer P. van den Nieuwenhuijzen
Postbus 70581
5201 CZ 's-Hertogenbosch

Betreft: Aangifte strafbare feiten gepleegd door GS Noord-Brabant

Geachte van den Nieuwenhuijzen,

Zoals bij u bekend wees het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) op 30 November 2004 een arrest inzake Oneryildiz-v.-Turkey. Dat arrest maakt in rechtsoverweging 89 duidelijk dat art. 2 van Europese Verdrag van de Rechten van de Mens (EVRM) strafrechtelijk moet worden uitgelegd als een plicht voor de overheid om bedreigingen voor het recht op leven te voorkomen. Dat betekent in ieder geval een strafrechtelijk afdwingbaar verbod op het gedogen van bekende milieusituaties die een bedreiging vormen voor de gezondheid.

Het is u ongetwijfeld bekend dat wonen langs een drukke snelweg door bebouwde kommen zoals Kennedylaan, N270, N69, N65 ongezond is. Uit de literatuur zijn diverse studies bekend waar uit blijkt dat omwonenden tot op 1000 m1 langs een drukke snelweg 1-2 jaar korter leven. Voor inwoners van Brabant betekent dat -omgerekend naar verkeersdoden- tenminste tenminste 31-74 vermijdbare sterfgevallen per jaar. Zie www.n65.nl onder Brabant.

Gedurende meerdere jaren is GS regelmatig op dit probleem geweest. Het kan GS niet zijn ontgaan dat in Eindhoven, Helmond en Haaren bestuurlijke procedures lopen over de verplichting van B&W ex art. 5.9 Wet Milieubeheer om bij norm overschrijding luchtverontreiniging op korte termijn een effectief actieplan luchtverontreiniging op te stellen. Deze zijn inmiddels uitgemond in een klacht bij EHRM in Straatsburg. Het kan GS ook niet zijn ontgaan dat bij de discussies over de Structuurvisie, de N69, de N65 en de N279, regelmatig is geweest op alternatieve tunneloplossingen. Deze pakken beter uit qua budget, kosten/baten en verkeerskundig maar lossen het luchtverontreinigingsprobleem van drukke wegen door bebouwde kommen beter op.

Het is minder gebruikelijk overheden aansprakelijk te stellen voor het gedogen van gevaarlijke milieusituaties. Daarom is in bijlage 1 een korte samenvatting gegeven van jurisprudentie inzake de strafrechtelijke aansprakelijkheid van rechtspersonen bij het gedogen van asbestverontreiniging waar het OM actief vervolgt. Weliswaar is asbest niet hetzelfde als luchtverontreiniging maar heeft wel soortgelijke effecten. Iedereen weet immers dat asbest ongezond is maar evenals bij luchtverontreiniging is alleen duidelijk dat sommige blootgestelde personen in hun gezondheid worden getroffen. Onduidelijk blijft, wie precies wordt getroffen, op welke termijn en op welke wijze. Voor de goede orde wijzen wij u nog op een rapport d.d. 3 juni 2012 van de Gezondheidsraad over de risico's van milieu- en beroepsmatige blootstelling aan asbest¹. Daaruit blijkt duidelijk dat de risico's van blootstelling aan asbest gedurende 30 jaar onder omstandigheden geringer zijn dan langdurige blootstelling aan luchtverontreiniging.

Vandaar deze strafrechtelijke aanklacht tegen GS Brabant als dader, deelnemer, medeplichtige of medeschuldige op basis van bijv. art. 173a/b, 287-295, 300-306, 307-309 WvS.

Met vriendelijke groet, Bestuur N65

¹ <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asbest/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2010/07/12/advies-gezondheidsraad-asbest-risicos-van-milieu--en-beroepsmatige-blootstelling.html>

Bijlage 1 Jurisprudentie overzicht met 3 voorbeelden (niet uitputtend)

Gerechtshof Amsterdam d.d. 24-01-2012

Zie <http://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:GHAMS:2012:BV2831>

Casus: Winkelmagazijn waar bewezen werd verklaard dat asbest los liet uit het plafond.

Conclusie: Amosiet is, naar uit de rapportages blijkt, een schadelijke soort asbest. Inademing hiervan is ook in geringe hoeveelheid onomkeerbaar en vormt daarmee een gevaar voor de volksgezondheid door cumulatie van die vezels in de longen. Voorkomen moet dan ook worden dat mensen (winkelend / werkend) onnodig dergelijke vezels inademen.

Niet voldoende maatregelen daartoe nemen valt aan de rechtspersoon toe te rekenen.

Veroordeling volgde op basis van artikel 173a Wetboek van Strafrecht (*Opzettelijk en wederrechtelijk een stof op of in de bodem, in de lucht of in het oppervlaktewater brengen, terwijl daarvan gevaar voor de openbare gezondheid of levensgevaar voor een ander te duchten is, terwijl het feit wordt begaan door een rechtspersoon*).

=====
Rechtbank 's-Hertogenbosch d.d. 17-02-2009

Zie <http://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RBSHE:2009:BH2988>

Casus: Bedrijfspann waarvan koper constateerde dat verschillende ruimtes van de zolder van het [verdachte] aangegeven dat er een hoog gezondheidsrisico bestond en dat sanering dringend noodzakelijk is.

Conclusie: De rechtbank rekent de wetenschap bij de bestuurders van de enig aandeelhouder van verdachte van de aanwezigheid van asbest en het gevaarsrisico voor de gezondheid van werknemers van verdachte in redelijkheid toe aan verdachte.

Veroordeling volgde op basis van onder meer artikel 91 van het Wetboek van Strafrecht dat Boek 1 van toepassing verklaart op strafbare feiten in andere wetten en verordeningen. In casu de Arbeidsomstandighedenwet en Wet Economische delicten. Bij luchtverontreiniging zou het gaan om de Wet Milieubeheer met diverse strafrechtelijke bepalingen.

=====
Rechtbank Arnhem d.d. 08-10-2009

Zie <http://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RBARN:2009:BK0402>

Casus: als werkgever samen en in vereniging met één of meer andere werkgever(s) handelingen hebben/heeft verricht en/of hebben/heeft nagelaten in strijd met de Arbeidsomstandighedenwet 1998 en/of de daarop berustende bepalingen terwijl daardoor, naar zij wist(en) of redelijkerwijs moest(en) weten, levensgevaar of ernstige schade aan de gezondheid van een of meer werknemers ontstond of te verwachten was,

Conclusie: Gezien..... is de rechtbank van oordeel dat het binnenkrijgen van niet te verwaarlozen hoeveelheden asbestvezels door een ongecontroleerde, systematische bewerking van asbesthoudend materiaal per definitie als "ernstige schade voor de gezondheid" onderscheidenlijk "levensgevaar" (en afhankelijk van de omstandigheden "gevaar voor de openbare gezondheid") in de zin van artikel 32, eerste lid, Arbeidsomstandighedenwet respectievelijk artikel 173a en 173b Wetboek van Strafrecht aangemerkt dienen te worden.

=====
Bovengenoemde zeer beperkte selectie geeft voor asbest dezelfde strafrechtelijke criteria weer als bij luchtverontreiniging. Asbest betreft veelal gebouwen en werknemers/klanten. Wetenschap van gevaar voor de gezondheid blijkt dan strafbaar bij gedogen van die situatie ook als concrete sterfgevallen ontbreken. Zowel personen als verantwoordelijke (personen bij) rechtspersonen zijn daarvoor aansprakelijk als zij redelijkerwijs schade aan de gezondheid konden verwachten. Dit ongeacht de vraag om welke politieke en beleidsoverwegingen het asbest werd gedoogd. Qua beleid zijn altijd excuses te vinden via politieke en beleidsoverwegingen. Zie daarvoor de volgende pagina. Het strafrecht heeft daarvoor terecht geen consideratie. Zeker niet als concrete alternatieven voorliggen maar onbenut blijven.

Bijlage 2 Samenvatting Bewijsvoering

Veel schriftelijke bewijsmateriaal is te vinden in de link in deze voetnoot². Via notulen van GS, bestuurlijk overleg en mails is de verantwoordelijkheid in persoon beter te traceren.

- Op 1 juli 2011 werd een motie ingebracht over een alternatief tunnelplan in het kader van de beraadslagingen in Provinciale Staten over de Structuurvisie. GS is voorstander van nieuwe wegen door natuur- en buitengebied (langs Wilhelminakanaal) en wil de N279 verbreden en ongelijkvloers maken. De motie³ stelde dat ondertunneling van drukke wegen door bebouwde kommen positieve effecten zou hebben voor geluid, luchtkwaliteit, externe veiligheid, gezondheid, natuur landschap en cultuurhistorie. Als enige reactie deelde gedeputeerde van Heugten mede dat de motie werd ontraden zonder het argument gezondheid zelfs maar te vermelden. Dit typeert de verwaarlozing door GS van de gezondheidsaspecten van drukke wegen door bebouwde kommen.
- In diverse nieuwsbrieven⁴ is GS er op gewezen dat de bestaande Brabantse plannen infrastructuur voor de N279, NOC/Brainport, N69 en N65 zwaar negatieve kosten/baten analyses (MKBA)⁵ kennen, verkeerskundig weinig oplossen om bestaande wegen te ontlasten, bij de N279 zelfs verkeer aantrekken, natuur- en milieu aantasten en nauwelijks een bijdrage leveren om de gezondheidsaspecten van bestaande drukke wegen door bebouwde kommen te verbeteren. Het alternatief ondertunneling in de bebouwde kommen van die bestaande drukke wegen N270, N69, N65, Kennedylaan etc. daarentegen heeft een zeer positieve MKBA, is budgettair en verkeerskundig voordeliger en geeft een aanzienlijke verbetering voor de gezondheid van omwonenden. Het geen gevolg geven aan die informatie typeert de verwaarlozing door GS van de gezondheidsaspecten van drukke wegen door bebouwde kommen in Brabant.
- In diverse zienswijzen over de N279⁶ is GS er op gewezen dat haar infra beleid tenminste 40-74 sterfgevallen per jaar veroorzaakt in Brabant door ook de samenhangregels in de AWB te miskennen. Ook is gewezen op het EHRM arrest Oneryildiz-v.-Turkey en de strafrechtelijke gevolgen voor overheden die milieusituaties gedogen. In haar reactie op pag. 92⁷ stelt GS het niet verantwoord te achten daarmee rekening te houden. Deze reactie typeert de verwaarlozing door GS van de gezondheidsaspecten van drukke wegen door bebouwde kommen in Brabant.
- Het is GS bekend dat 3 km ondertunnelen van de N69 in Aalst/Waalre en Valkenswaard tegen een kostprijs van €65.000 per m¹ ex. BTW minder dan €200 Mio kost wanneer geen rekening wordt gehouden met de opbrengst van gebiedsontwikkeling boven op en naast die tunnel. Goede oplossingen voor de N69 West parallel in natuur- en buitengebied kosten naar alle waarschijnlijkheid meer en lossen toch het luchtverontreinigingsprobleem langs de N69 niet op. Dit typeert de verwaarlozing door GS van de gezondheidsaspecten van drukke wegen door bebouwde kommen in Brabant.
- Via het bezwaarschrift tegen de Startbeslissing N65 is het GS bekend dat het alternatief ondertunneling in de bebouwde kommen van Vught en Helvoirt niet is onderzocht. Daarbij is uitgegaan van de premisse dat er geen normoverschrijding zou zijn volgens het NSL. Het is GS ook bekend dat in het NSL meet- en rekenpunten veel verder van de wegrand staan dan de wet toelaat en dat dit een ambtsmisdrijf betekent ingevolge art. 355 lid 4 WvS. Aan de verplichting tot aangifte ex art. 162 Sv heeft GS geen gevolg gegeven. Dit typeert de verwaarlozing door GS van de gezondheidsaspecten van drukke wegen door bebouwde kommen in Brabant.

² <http://www.n65.nl/N65-Brabant.htm>

³ <http://www.n65.nl/Motie-tunnel-D66-PvdA.pdf>

⁴ <http://www.n65.nl/N65-Nieuws.htm>

⁵ De MKBA factor Brainport is 0,66, van de N279 Noord 0,74 en ondertunneling 2,19. Zie

- Brainport: <http://www.n65.nl/mkba-t-structuur-ruit-eindhovenv2.pdf>

- N279 Noord: http://www.n65.nl/N279_rapport_MKBA-10-11-2009.PDF

- Ondertunneling: <http://www.n65.nl/Baten-Tunnel-bij-Helvoirt-MKBA.pdf>

⁶ <http://www.n65.nl/Brief-aan-PS-Brabant-over-infrastructuur-Brabant.pdf>

⁷ <http://www.brabant.nl/politiek-en-bestuur/provinciale-staten/vergaderstukken-en-besluiten-ps-en-commissies/ps.aspx?qvi=44512>